

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Zuzanou Čížkovou jako samosoudcem v právní věci žalobce Ing. I. G., nar. xxx, bytem v xxx, zastoupeného JUDr. Richardem Malečkem, advokátem, se sídlem v Praze 6, Lužná 716/2 proti žalovanému Česká republika - Ministerstvo financí, IČ 00006947, se sídlem v Praze 1, Letenská 15, zastoupeného Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem, se sídlem v Praze 1, Na Florenci 2116/15, o zaplacení Kč 167.995.700,- s příslušenstvím, Kč 1.071.000,- s příslušenstvím, Kč 1.785.000,- s příslušenstvím a Kč 2.380.000,- s příslušenstvím,

t a k t o :

I. Žaloba je vůči žalovanému co do základu důvodná.

II. O výši žalobou uplatněného nároku a o nákladech řízení bude rozhodnuto v rozsudku konečném.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal proti žalovanému zaplacení částky Kč 167.955.700,- s příslušenstvím, Kč 1.071.000,- s příslušenstvím, Kč 1.785.000,- s příslušenstvím a Kč 2.380.000,- s příslušenstvím. V odůvodnění žaloby uvedl, že dne 15. ledna 2004 uzavřel s obchodníkem s cennými papíry Sati a.s. rámcovou Komisionářskou smlouvu o obstarání koupě nebo prodeje cenných papírů a dne 22. září 2004 Smlouvu o správě cenných papírů. Na základě komisionářské smlouvy mohl obchodník s cennými papíry Sati, a.s. provádět nákup a prodej

pokračování

cenných papírů na účet žalobce, vždy však pouze na základě pokynů žalobce. Podle komisionářské smlouvy obchodovala Sati, a.s. vlastním jménem na finanční účet žalobce. Z toho důvodu a na základě zmocnění žalobce, založila Sati, a.s. pro žalobce brookerský finanční účet u Obchodní banky. Pouze k tomuto finančnímu účtu měla Sati, a.s. zmocnění. Na tomto finančním účtu bylo k datu 29. února 2004 Kč 200,-. Od tohoto data žalobce žádné obchody neuzavíral a částka na účtu měla zůstat beze změny. V období ode dne 19. května 2004 do dne 15. září 2004 registroval žalovaný postupně převod veškerých akcií ČEZ v počtu 140.000 kusů z účtu žalobce. Podle vyjádření žalovaného byly tyto převody provedeny na základě příkazu obchodníka s cennými papíry Sati a.s. Na základě komisionářské smlouvy mohl obchodník s cennými papíry provádět nákup a prodej cenných papírů na účet žalobce pouze na základě pokynů žalobce. Žalobce k provedení převodů ze svého majetkového účtu zmocnění pokynem nedal, což potvrdil i nucený správce Sati a.s. MVDr. Zdeněk Švancara. Nedal ani příkaz k blokaci 113.990 kusů akcií ČEZ ve prospěch Sati a.s. či jiného obchodníka s cennými papíry. Neoprávněné převody byly provedeny na základě neakceptovatelných příkazů, které měly být žalovaným odmítnuty jako nepřijatelné, neboť je uplatnila osoba, která k majetku žalobce neměla žádné zmocnění. Žalovaný umožnil třetí osobě, která neměla k cenným papírům ve vlastnictví žalobce, ani k majetkovému účtu žalobce, žádná práva, jen na základě vlastního dvoustranného právního vztahu s takovou osobou, aby s cennými papíry ve vlastnictví žalobce disponovala. Tím došlo ze strany žalovaného k neoprávněnému zásahu do vlastnických práv žalobce, v důsledku čehož byla žalobci způsobena škoda. Podle § 23 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, v platném znění (dále jen „ZCP“) je obchodník s cennými papíry povinen žalovanému prokázat svá oprávnění dát příkaz k registraci převodu. Obdobně podle § 32 odst. 3 ZCP je komisionář povinen svá oprávnění dát příkaz k registraci převodu ve prospěch nebo k tíži účtu komitenta žalovanému prokázat. Uvedená ustanovení rozvádí provozní řád žalovaného, který byl v souladu s ust. § 56 odst. 7 ZCP schválen Komisí pro cenné papíry (dále jen „provozní řád“). Podle ust. čl. 15 odst. 3 písm. b) provozního řádu je podatel požadavku na službu povinen prokázat SCP způsobem stanoveným v provozním řádu svoje oprávnění jednat za uživatele služeb, jehož jménem požaduje služby SCP. Podle ust. čl. 18 provozního řádu k požadavku na službu musí být přiloženy doklady stanovené pro danou službu zákonem (např. § 23 ZCP) a příslušnými ustanoveními provozního řádu. Obchodník s cennými papíry, který dává SCP požadavky na služby, je povinen prokázat, že ho majitel účtu oprávnil požadovat příslušné služby, a to příslušnou smlouvou (čl. 20 odst. 4 písm. c) provozního řádu). Podrobnosti prokazování oprávnění při podávání požadavků na služby, včetně formy a obsahu plných mocí zmocňujících k podávání požadavků na služby pak na základě čl. 20 odst. 5 provozního řádu upraví ředitel SCP svým rozhodnutím. V souladu s tím došlo dne 23. listopadu 2001 k vydání rozhodnutí ředitele SCP o podmínkách poskytování služeb SCP na základě plné moci č.j. SCP -35505/K7893-2001. Podle ustanovení bodu 8 a 9 přílohy k uvedenému rozhodnutí může být zmocnění k zastupování při podávání požadavků na služby obsaženo i ve smlouvě mezi majitelem účtu a jinou osobou. Komisionářská smlouva ze dne 15. ledna 2004 zmocnění vyhovující požadavkům uvedeného rozhodnutí neobsahuje. Byla pouze rámcového charakteru. Neobsahovala zmocnění k provedení konkrétního převodu a na jejím základě tak nebylo možné žádný konkrétní převod cenných papírů provést. Nevyžádáním předložení smlouvy uzavřené mezi vlastníkem cenných papírů a obchodníkem s cennými papíry žalovaným, porušil žalovaný

povinnost uloženou mu zákonem a ustanovení vlastního provozního řádu. Jelikož příkazy Sati, a.s. k registraci převodů akcií z účtu žalobce nebyly doloženy zmocněním majitele k nakládání s majetkem, evidovaným na jeho majetkovém účtu, neměly být takové příkazy ze strany žalovaného přijaty, resp. měly být odmítnuty. Neodmítnutím registrace převodu cenných papírů z účtu žalobce došlo ze strany žalovaného k porušení ZCP a provozního řádu žalovaného, včetně rozhodnutí ředitele SCP a následně i ke vzniku škody způsobené neoprávněným převodem cenných papírů z evidence majetkového účtu žalobce.

Žalovaný byl na základě ust. § 61 odst. 1 a 2 ZCP povinen předávat žalobci změnové výpisy z jejich účtu vždy bez zbytečného odkladu poté, co proveden účetní zápis ve prospěch nebo k tíži účtu, pokud se s majitelem nedohodne jinak. V případě předmětných převodů nebyl žalobci žalovaným zaslán změnový výpis ani v jednom případě. Přitom ze strany žalobce nedošlo ke změně způsobu vyznění na účtu žalobce. Žalobce se obrátil na žalovaného s urgencí a se žádostí o zasílání změnových výpisů ze svého majetkového účtu dopisem ze dne 10. března 2004. Neplnění zákonné povinnosti podle § 62 ZCP žalovaným mělo za následek, že žalobce nemohl zabránit ve vzniku škody v podobě úbytku cenných papírů z jeho majetkového účtu. Obdržel-li by, po první nepovolené registraci převodu ze svého účtu, žalobce v souladu s § 62 ZCP informaci o tomto převodu do 24 hodin po jeho provedení, mohl dalším škodám zabránit. V případě plnění informační povinnosti žalovaným byl prostor k minimalizaci škody, protože převody peněz trvají několik dní. Z tohoto důvodu se žalobce domnívá, že odpovědnost za vznik škody nese žalovaný, neboť svým jednáním znemožnil žalobci kontrolu jeho majetkového účtu.

Žalobce má za to, že žalovaný porušil své povinnosti při vedení evidence zaknihovaných cenných papírů, které mu ukládá zákon. Tímto porušením právních povinností způsobil žalobci škodu, a to v podobě ušlého zisku.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že nárok uplatněný žalobcem neuznává, neboť nebyly ze strany žalovaného naplněny zákonné znaky vzniku objektivní odpovědnosti za škodu tak, jak jsou formulovány v ust. § 373 a násl. obchodního zákoníku č. 515/1991 SB., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obch. z.“). Žalovaný si je vědom, že v souladu s ust. § 89 ZCP se odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinností podle tohoto zákona řídí úpravou náhrady škody podle obchodního zákoníku, pokud ZCP nestanoví jinak. Z citovaného textu nepochybně vyplývá, že odchylná úprava zakotvená v ZCP má ve vztahu k obch. z. speciální povahu a v praxi musí být aplikována přednostně. Odkázal na ust. § 67, § 22 odst. 3 a § 23 odst. 2 ZCP. V daném případě je nesporné, že příkazy k převodu cenných papírů byly dávány obchodníkem s cennými papíry a ten byl ve smyslu zákona i interních norem žalovaného povinen prokazovat své oprávnění k podání příslušných příkazů. Tato povinnost byla upřesněna v interní normě tak, že obchodník s cennými papíry prokazuje totožnost vlastní osoby, oprávnění obchodovat s cennými papíry a pověření osoby, pro níž příslušné obchody realizuje. Toto pověření jednoznačně vyplývalo z komisionářské smlouvy, která byla opatřena i ověřovací doložkou, v níž obchodník s cennými papíry deklaruje, že provedl ověření totožnosti svého klienta. Registrace obchodních transakcí (převodů cenných papírů), které jsou předmětem žaloby, byly prováděny prostřednictvím elektronického předávání dat. Vzhledem k

pokračování

tomu, že jde o speciální způsob komunikace mezi žalovaným a subjekty kapitálového trhu (Burza CP, RM-System, obchodníci s cennými papíry, banky, investiční společnosti atd.), je jeho zpřístupnění třetím osobám žalovaným umožňováno pouze na smluvním základě. Stejně tak tomu bylo i v případě obchodníka s cennými papíry, který dal příkaz k registraci převodu cenných papírů žalobce. Podle smlouvy, uzavřené mezi žalovaným a příslušným obchodníkem s cennými papíry, odpovídá obchodník za prověření totožnosti svého klienta, a to ve stejném rozsahu, v jakém je tento postup uskutečňován žalovaným. Dále odpovídá za škody, které vzniknou předložením chybných nebo neúplných údajů, nebo v důsledku porušení smlouvy. Je proto zcela jednoznačně patrné, že ke vzniku případné škody došlo v důsledku porušení povinností obchodníka s cennými papíry vyplývajících jak z ust. § 22 odst. 3 a 23 odst. 2 ZCP, tak z výše uvedené smlouvy. Možnost liberačních důvodů zakotvených v ust. § 374 obch. z. je věcí obchodníka s cennými papíry a jejich eventuální přípuštění soudem. Poukázal na skutečnost, že tato právní konstrukce byla již analogicky přijata rozsudkem Krajského obchodního soudu v Praze č.j. 53 Cm 168/97-88, rozsudkem Vrchního soudu v Praze č.j. 5 Cmo 580/2000-127 a rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 Odo 691/2001-180, kterými byla v postupných instančních krocích zamítnuta žaloba, kterou se žalobce domáhal vůči SCP nároku na náhradu škody ve výši Kč 213.722.810,- s příslušenstvím. Tento právní stav byl potvrzen i nálezem Ústavního soudu České republiky č.j. IV. ÚS 540/02. Pokud jde o tvrzení žalobce, podle něhož jednou z příčin vzniku škody byla i skutečnost, že změnové výpisy z jeho účtu cenných papírů mu byly předávány prostřednictvím obchodníka s cennými papíry, poukázal na to, že v souladu s ust. § 62 odst. 2 ZCP jsou tyto výpisy zasílány na adresu majitele účtu registrovanou žalovaným, není-li dohodnut jiný způsob předání výpisu. „Jiný způsob“ předávání výpisu není ZCP blíže definován, ani omezován. V daném případě byl jiný způsob sjednán v trojstranném vztahu žalobce – obchodník s cennými papíry – žalovaný a žalobce výslovně (podpisem komisionářské smlouvy uzavřené s obchodníkem s cennými papíry) souhlasil s tím, že mu změnové výpisy z jeho účtu cenných papírů budou předávány prostřednictvím obchodníka s cennými papíry. Poukázal na skutečnost, že mezi napadaným způsobem doručování výpisů a vznikem škody na straně žalobce není dána příčinná souvislost. Navrhl zamítnutí žaloby.

Provedeným dokazováním byly prokázány níže uvedené skutečnosti.

Mezi žalovaným (dále jen „SCP“) a společností Sati, spol. s r.o., IČ 49707515 byla 11. října 1995 uzavřena Smlouva o podávání pokynů do SCP na technických nosičích dat SCP28584/M2172-95, jejímž předmětem bylo stanovení podmínek, za kterých může Sati, spol. s r.o. dávat SCP příkazy k registraci skutečností týkajících se cenných papírů vedených v evidenci SCP nebo podávat další požadavky na služby SCP na technických nosičích, a to v dávkovém režimu prostřednictvím zvoleného pracoviště SCP nebo prostřednictvím Burzy cenných papírů Praha a.s. (týkalo se to jen pokynů souvisejících s obchody realizovanými prostřednictvím burzy). Podle článku VIII. odpovídal žalovaný za škody, které vznikly tím, že přijatý pokyn předkladatele nezpracoval nebo zpracoval v rozporu s přijatým pokynem, nebo že nepředal předkladateli odezvu na pokyn v souladu s ust. čl. VI. odst. 1, nebo jinak postupoval v rozporu se smlouvou. Podle odst. 2 citovaného článku odpovídala Sati, spol. s r.o. za škody,

pokračování

kteřé vznikly tím, že předložil SCP chybné nebo neúplné údaje, nebo že mu údaje nepředložil včas, nebo že překročil rozsah svého zmocnění daného mu žadatelem, nebo že osoba, která s touto společností jednala jménem žadatele, nebyla k takovému jednání oprávněna, nebo že jinak postupoval v rozporu s touto smlouvou.

Mezi žalovaným a Sati, spol. s.r.o. byla dne 18. května 1999 uzavřena Smlouva o poskytování služeb Střediska na základě požadavků ve formě datových vstupních vět č.j. SCP-9029/M1675-99, jejímž předmětem bylo poskytování služeb žalovaného na základě požadavků Sati, spol. s r.o. podaných ve formě datových vět. Přílohou smlouvy byly Provozní řád ke smlouvě, Obchodní podmínky a Podmínky pro vydávání a používání průkazových karet.

Podle čl. 2 Obchodních podmínek SCP pro poskytování služeb na základě požadavků ve formě datových vstupních vět (dále jen „Podmínky“) mohl uživatel služeb žalovaného podávat požadavky na služby žalovaného ve formě datových vstupních vět, jestliže měl se žalovaným uzavřenou platnou a účinnou smlouvu, kterou se mu tato forma podávání požadavků na služby žalovaného umožňuje, včetně platného a účinného provozního protokolu k této smlouvě a dále nemá-li pozastaveno podávání požadavků na služby ve formě datových vstupních vět dle čl. 10 odst. 1 a 2 Podmínek. Výsledky zpracování požadavků na služby žalovaného podaných ve formě datových vstupních vět měly být uživateli předávány ve formě datových výstupních vět, nebylo-li dohodnuto jinak. Článek 7 Podmínek upravuje prokazování oprávnění k podání požadavku na službu. Podle odst. 1 tohoto článku je kontrola oprávnění požadovat služby žalovaného, které podává uživatel ve formě datových vstupních vět, prováděna žalovaným kontrolou přístupových práv uživatele, zejména kontrolou znalosti čísla účtu, které se pokyn týká, jakož i kontrolou dalších zmocnění předem zapsaných majitelem účtu, emitentem nebo jinou oprávněnou osobou v evidenci žalovaného ve prospěch uživatele. Podle odst. 3 obsah kontrol podle odst. 1 stanoví žalovaný a zveřejňuje je pro jednotlivé služby, jako součást požadavků na datové vstupní věty podle čl. 2 odst. Podle odst. 4 nepřebíral žalovaný žádnou odpovědnost za věcný obsah podaného požadavku na službu, zejména za jeho správnost, úplnost nebo včasnost, ani odpovědnost za to, že požadavek je podán v souladu s pokynem řádně uděleným uživateli majitelem účtu, emitentem nebo jinou oprávněnou osobou. Tuto odpovědnost má ve smyslu příslušných ustanovení ZCP vždy uživatel. Podle odst. 1 článku 11 odpovídá žalovaný za škody, které vznikly tím, že přijatý požadavek na službu nezpracovalo nebo zpracovalo v rozporu s obsahem datové vstupní věty nebo že nepředalo uživateli výsledek zpracování služby. Podle odst. 2 citovaného článku uživatel odpovídá za škody, které vznikly tím, že předložil žalovanému nesprávné nebo neúplné údaje, anebo že mu údaje nepředložil včas, nebo že překročil rozsah svého zmocnění daného mu majitelem účtu, emitentem nebo jinou oprávněnou osobou, nebo že osoba, která s uživatelem jednala jménem oprávněné osoby, nebyla k takovému jednání oprávněna.

Dne 29. prosince 2000 bylo vydáno rozhodnutí ředitele SCP, kterým bylo vydáno úplné znění Podmínek SCP pro uzavírání smluv o poskytování služeb SCP na základě požadavků ve formě datových vstupních vět č.j. SCP-34974/M5165-2000.

Dne 27. dubna 2001 bylo vydáno Rozhodnutí ředitele SCP, kterým se stanoví technické a organizační podmínky elektronické výměny dat č.j. SCP 7946/S593-2001 pro výměnu dat mezi SCP a žadateli o jeho služby, tj. předávání požadavků na služby SCP ve formě datových vstupních vět a přebírání výsledků jejich zpracování v SCP ve formě datových výstupních vět, včetně souvisejících činností. Rozhodnutí obsahuje technické a organizační podmínky týkající se základních náležitostí vstupních a výstupních vět a jejich souborů, autentizace a šifrování dat, předávání souborů prostřednictvím předávacího místa (určeného provozního pracoviště), předávání souborů prostřednictvím telekomunikačního spojení, zařazení vstupních dat do zpracování a evidence a ukládání zpráv.

Dne 23. listopadu 2001 bylo vydáno Rozhodnutí ředitele SCP o podmínkách pro poskytování služeb SCP na základě plné moci (dále jen „Podmínky“) č.j. SCP-3550/K78932001, kterým ředitel SCP stanovil v příloze k tomuto rozhodnutí podmínky pro poskytování služeb na provozních pracovištích SCP osobám, které jednají jako zmocněnec na základě plné moci za majitele cenných papírů nebo za jiného uživatele služeb SCP. Podle odst. 8 Podmínek mohlo být zmocnění k zastupování při podávání požadavků na služby obsaženo též ve smlouvě mezi majitelem účtu a jinou osobou. Zmocnění k zastupování ve vztahu ke SCP muselo být v takové smlouvě výslovně uvedeno a odpis zmocnitel musel být úředně ověřen. Podle odst. 9 Podmínek úřední ověření podpisu se nevyžadovalo v případě zmocnění obsaženého ve smlouvě, kterou obchodník s cennými papíry prokazoval v SCP své oprávnění podle § 23 ZCP, pokud ověření totožnosti zmocnitel obchodník s cennými papíry (jeho pověřený pracovník) vyznačí na tomto dokladu uvedením čísla zmocnitelova platného průkazu totožnosti a potvrdil svým podpisem.

Dne 21. března 2003 bylo vydáno rozhodnutí ředitele SCP o změně Podmínek SCP pro uzavírání smluv o poskytování služeb SCP na základě požadavků ve formě datových vstupních vět, kterým byla s účinností ode dne 15. dubna 2003 změněna část Obchodní podmínky SCP pro poskytování služeb na základě požadavků ve formě datových vět.

Mezi žalobcem jako komitentem a společností Sati, a.s. jako komisionářem byla dne 15. ledna 2004 uzavřena komisionářská smlouva o obstarání koupě nebo prodeje cenných papírů č. 12609, kterou se komisionář zavázal vlastním jménem obstarat pro komitenta a na jeho účet koupit nebo prodej cenných papírů (dále jen „CP“) nebo uskutečnit činnosti k dosažení tohoto výsledku, a to na základě pokynů, které mu budou komitentem uděleny. Předmětem těchto pokynů mohly být pouze nákup CP s vypořádáním nebo bez vypořádání kupní ceny a prodej CP s vypořádáním nebo bez vypořádání kupní ceny. Závazek komisionáře splnit pokyn ke koupi nebo prodeji CP vznikl okamžikem přijetí pokynu komitenta, který musel obsahovat náležitosti uvedené v člancích 3.4. a 3.5. smlouvy. Podle článku 4.3. smlouvy se komisionář s komitentem výslovně dohodl, že komisionář je na základě této smlouvy zmocněn předat komitentovi změnový výpis z jeho účtu v SCP týkající se obchodu vypořádaného jménem komisionáře na místo SCP, a to buď osobně, nebo doporučeným dopisem na adresu udanou k tomuto účelu komitentem a ve stejné formě, jako to činí SCP. Komisionář se zavázal dohodnout tento způsob předávání změnových výpisů s SCP samostatnou cestou. Podle článku 7.1

pokračování

komitent zmocnil komisionáře k disponování s CP, které jsou předmětem pokynu, a s jeho účtem vedeným v SCP nebo registru CP v plném rozsahu daného pokynu. Podle článku 7.9 komitent souhlasil s pořizováním záznamů telefonických hovorů komitenta a komisionáře a s předložením záznamů těchto hovorů komisionářek orgánům dozorujícím kapitálový trh (BCP Praha, KCP) a jejich využití při řešení případných reklamací a sporů mezi klientem a komisionářem. Komisionářskou smlouvu uzavřela za společnost Sati, a.s. V. Z., makléř.

Výslechem svědkyně V. Z. bylo prokázáno, že byla zaměstnána ve společnosti Sati a.s. od roku 1995 do roku 2005. Byla v postavení makléře frontoffice. Podpis na komisionářské smlouvě o obstarání koupě nebo prodeje cenných papírů č. 12609 ze dne 15. ledna 2004 a podpis na dodatku k této komisionářské smlouvě ze dne 15. ledna 2004 jsou jejími podpisy.

Mezi společnostmi Sati, a.s. jako zaměstnavatelem a paní V. Z. jako zaměstnancem byla dne 1. října 2004 uzavřena pracovní smlouva, kterou byl sjednán pracovní poměr na dobu neurčitou ze dne 1. června 1998, ve znění změn a doplňků ze dne 1. října 2004. Pracovní zařazení zaměstnance byla práce makléře. Rozsah činností dle pracovního zařazení byl vymezen pracovní náplní zaměstnance, uvedenou v příloze smlouvy. Touto pracovní smlouvou byla nahrazena pracovní smlouva uzavřená mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem dne 1. června 1998 včetně pozdějších změn, dodatků a doplňků. Změny a doplňky zapracované do této pracovní smlouvy neměly dopad na trvání pracovního poměru sjednaného ke dni 1. června 1998. Smlouva nabyla platnosti dnem jejího podpisu dne 1. října 2004. V pracovní náplni, podepsané zaměstnavatelem a zaměstnancem dne 1. října 2004, je uvedeno, že do pracovní náplně paní V. Z. při pracovním zařazení makléř patřilo uzavírání smluv, a to smlouvy komisionářské, smlouvy o uložení a úschově cenných papírů klientů a smlouvy s emitenty cenných papírů. Potvrzením o zaměstnání ze dne 4. února 2005 bylo prokázáno, že paní V. Z. byla zaměstnána ve společnosti Sati, a.s. ode dne 1. června 1998 do dne 31. ledna 2005.

Změnovými výpisy z účtu majitele cenných papírů ve Středisku cenných papírů ze dne 24. února 2004 žalobce prokázal, že ke dni 24. února 2004 bylo na jeho účtu č. xxx evidováno 140.000 kusů akcií ČEZ.

V únoru 2004 bylo SCP vydáno úplné znění provozního řádu SCP (dále jen „PŘ“), jak vyplýval ze změn schválených rozhodnutím Komise pro cenné papíry č.j. 44/16452/11/2000 ze dne 9. října 2001, zveřejněné v Obchodním věstníku dne 21. listopadu 2001, číslo 47/Ročník X, str. A/24 ve znění pozdějších změn a doplňků. Předmětem PŘ bylo stanovení pravidel, podle kterých SCP poskytovalo své služby spojené s vedením evidence cenných papírů a jejich majitelů a vykonávalo jiné činnosti podle ZCP. Podle článku 15 odst. 1 PŘ požadavek na službu uplatňuje oprávněný uživatel buď osobně, prostřednictvím statutárního orgánu nebo prostřednictvím zástupce, kterým může být podle písm. c) zmocněnec uživatele služeb na základě plné moci. Podle odst. 3 citovaného článku podatel požadavku na službu je povinen prokázat SCP způsobem stanoveným v tomto PŘ a) svoji totožnost, b) svoje oprávnění jednat za uživatele služeb, jehož jménem požaduje služby SCP a c) oprávnění uživatele požadovat příslušnou službu. Podle článku 16 odst. 1 se požadavky na služby podávají a) v písemné formě

a b) ve formě datových vstupních vět, pokud tento způsob podávání požadavků na službu umožňuje smlouva s SCP s tím, že podmínky pro uzavírání těchto smluv upravuje rozhodnutí ředitele SCP. Podle článku 20 odst. 2 písm. c) PŘ obchodník s cennými, který dává SCP požadavky na služby, které může požadovat po SCP na základě zákona, je povinen prokázat, že ho majitel účtu oprávnil požadovat příslušné služby, a to příslušnou smlouvou. Podle článku 27 odst. 1 PŘ byla-li výsledkem zpracování požadavku na službu změna zápisů v evidenci vedené SCP, která se týkala určitého účtu majitele, a podatelem požadavku nebyl majitel účtu, vyrozumělo SCP o provedené změně ve své evidenci také majitele účtu, nebylo-li dohodnuto jinak. Podle odst. 2 písm. c) citovaného článku vyrozumění majitele účtu se provádělo v případě zápisu cenných papírů ve prospěch nebo k tíži účtu majitele (změnový výpis z účtu). Podle odst. 3 uvedeného článku vyrozumění zašle SCP majiteli účtu doporučenou poštovní zásilkou na adresu jeho trvalého bydliště nebo sídla evidovaného v SCP, není-li dohodnuto jinak. Požadavky na jiný způsob předávání vyrozumění majitele účtu byly zvláštními službami SCP a na jejich poskytování se vztahovala příslušná ustanovení tohoto PŘ.

Dopisem ze dne 10. března 2004 sdělil žalobce SCP, že v měsíci únoru 2004 realizoval nákup 26.010 ks akcií ČEZ přes obchodníka SATI a.s. a že do dne sepsání dopisu neobdržel změnový výpis z jeho majetkového účtu. Důrazně požadoval zasílání změnových výpisů z jeho majetkového účtu doporučenou poštou na jeho adresu. Žádal o zasílání výpisu z SCP okamžitě po jakékoli změně na jeho majetkovém účtu.

Mezi společnostmi Sati, a.s. jako správcem, a žalobcem, jako klientem, byla dne 22. září 2004 uzavřena smlouva o správě cenných papírů, jejímž předmětem byl závazek správce, že bude vlastním jménem na účet klienta spravovat cenné papíry klienta (tzv. custody) a závazek klienta zaplatit správci za to odměnu.

Výpisem Střediska cenných papírů za dne 12. ledna 2005 bylo prokázáno, že aktuální stav CP na účtu majitele I. G., reg. č. xxx je nulový počet CP.

Dopisem ze dne 13. ledna 2005 sdělila A. P. z reklamačního oddělení CSP PVT, a.s. žalobci, že na základě jeho reklamace ze dne 12. ledna 2005 zjistila, že v roce 2004 bylo z jeho účtu převedeno celkem 140.000 CP CZ0005112300 obchodníkem CP Sati a.s., a to 19. května 2004 – 20.000 CP, 23. června 2004 – 6.000 CP, 10. září 2004 – 50.000 CP, 14. září 2004 – 10.000 CP a 15. září 2004 – 54.000. Uvedla, že SCP pouze vede evidenci cenných papírů a jejich majitelů. S cennými papíry neobchoduje, ani obchod s nimi neorganizuje

a nepřísluší mu vstupovat do smluvních vztahů svých klientů. Proto byla nucena uznat reklamaci žalobce za neoprávněnou.

Podáním ze dne 21. ledna 2005 se nucený správce společnosti Sati, a.s. MVDr. Zdeněk Švancara vyjádřil k reklamaci žalobce, doručené Sati, a.s. dne 11. ledna 2005. Uvedl, že dne 15. ledna 2004 byl otevřen brokerský účet komitenta. Vedle obchodů provedených prokazatelně na základě pokynu žalobce, jsou na brokerském účtu evidovány další obchody, ke kterým se

pokračování

nepodařilo dohledat písemnou dokumentaci, ani zvukové záznamy pokynů, které by prokazovaly, že pokyny k prodeji byly komitentem zadány. Jednalo se o obchody dne 14. května 2004 prodej 20.000 ks ČEZ na BCPP SPAD za celkovou cenu Kč 3.460.000,- sníženou o poplatky a provize, podle záznamů v brokerském účtu měl být pokyn zadán osobně; 21. června 2004 prodej 6.000 ks ČEZ, obchod registrován jako UNIVYC půjčka za celkovou cenu Kč 1.098.000,- sníženou o poplatky a provize, podle záznamů v brokerském účtu měl být pokyn zadán osobně; 9. září 2004 prodej 50.000 ks ČEZ, obchod registrován jako UNIVYC půjčka za celkovou cenu Kč 11.000.000,- sníženou o poplatky a provize, podle záznamů v brokerském účtu měl být pokyn zadán osobně; 14. září 2004 prodej 10.000 ks ČEZ prostřednictvím RMS jako přímý obchod bez finančního vypořádání, naúčtovány však byly poplatky a provize; 15. září 2004 prodej 54.000 ks ČEZ prostřednictvím RMS jako přímý obchod bez finančního vypořádání, naúčtovány však byly poplatky a provize. Nucený správce dále uvedl, že žalobce vlastnil před uzavřením smlouvy se společností Sati, a.s. 113.990 ks akcií ČEZ. Dvěma obchody přikoupil celkem 26.010 ks akcií ČEZ, což představuje celkovou sumu 140.000 ks akcií ČEZ. Nebyly dohledány žádné pokyny (telefonické nebo písemné), které by zdůvodňovaly prodej celkem 140.000 ks akcií ČEZ z účtu komitenta. V závěru pak uvedl, že pokud komitent neuznává prodej akcií ČEZ, došlo, dle názoru nuceného správce, k neoprávněnému prodeji 140.000 ks akcií ČEZ a s tím souvisejícímu neoprávněnému naúčtování výnosů, poplatků a provizí s těmito obchody.

Dopisem ze dne 22. února 2005 sdělil JUDr. I. C., vedoucí kontrolního a právního oddělení CSP, k reklamaci žalobce, že podle zadání zajišťoval informaci majitele o převodu sám obchodník. Proto nebyly změnové výpisy SCP zasílány. Vzhledem k tomu, že do smluvních vztahů majitelů cenných papírů s jinými subjekty není SCP oprávněno vstupovat, doporučil mu, aby se ve věci nadále obracel přímo na obchodníka, jehož prostřednictvím se svými cennými papíry obchodoval.

Dopisem ze dne 13. dubna 2005 reagovalo SCP na dopis žalobce ze dne 23. března 2005 a sdělilo mu, že z kontroly archivní databáze vyplynulo, že pokyn byl podán obchodníkem s cennými papíry Sati, a.s. Vzhledem k tomu, že příkaz byl podán licencovaným obchodníkem, členem Burzy cenných papírů Praha, a.s., který s SCP uzavřel smlouvu o poskytování služeb SCP na základě požadavků ve formě datových vstupních vět, nevznikly jakékoli pochybnosti o tom, že obchodník postupoval v souladu se smlouvou uzavřenou se žalobcem jako klientem Sati a.s., bylo na základě uzavřeného provozního protokolu k uvedené smlouvě umožněno za přesně stanovených podmínek zajišťovat i vyrozumění svého klienta. Zvláštní kód v zadání příkazu byl obchodník oprávněn použít pouze tehdy, jestliže jeho klient výslovně požadoval, aby místo poštovního zadání změnového výpisu SCP obdržel informaci o změnách na účtu prostřednictvím obchodníka, který pro něho obchod obstaral. SCP bylo seznámeno s obsahem typů obchodníkem používaných smluv a tyto smlouvy požadované podmínky splňovaly.

Prohlášením ze dne 16. března 2006 JUDr. Vladimíra Zoufalého, advokáta a Mgr. Lukáše Damborského, advokáta, bylo prokázáno, že se dne 7. ledna 2006 dostavil do jejich kanceláře Ing. J. J., člen představenstva Sati a.s., který v průběhu cca hodinového rozhovoru před nimi

opakovaně výslovně přiznal, že on a další členové představenstva neoprávněně disponovali s akciemi ČEZ a.s. v majetku Ing. I. G. pro jejich vlastní účely.

Svědék Ing. M. P. vypověděl, že ve společnosti Sati, a.s. pracoval asi od roku 1994 nebo 1995 do přelomu let 2004 a 2005. Byl správcem počítačové sítě a jeho úkolem bylo dohlížet, zda systém správně funguje. „Dohlížel na datovou komunikaci mezi burzou a společností Sati, a.s. prostřednictvím burzovního datového rozhraní. Prostřednictvím tohoto datového rozhraní se dostávala data do našeho systému a makléři potom zadávali příkazy k obchodování nebo služby do Střediska cenných papírů. Tato data šla přes burzovní rozhraní buď na burzu, nebo do střediska. Příkazy, co se týkaly cenných papírů, měli právo zadávat pouze makléři. Měli postupovat pouze na základě příkazů, které dostali. Makléř by měl mít v ruce příkaz k zadání pokynu. Buď to musely být příkazy písemně nebo se zadávaly telefonicky. Telefonické hovory byly nahrávány. Makléř podle pokynů zadal pokyny týkající se prodeje nebo nákupů akcií. Jakmile to zadal, odkliknul, že to je v pořádku, systém exportoval datovou větu na burzu. V datové větě byl uveden klient, specifikován ISIN, počet kusů, trh, na který to mělo jít atd.“

Protokolem o výsledku svědka dne 4. ledna 2010 na ÚOKFK SKPV Praha 1, Dlážděná byla prokázána část výpovědi svědka JUDr. J. V., který vypověděl, že se stal členem dozorčí rady společnosti Sati, a.s. v roce 2002. Pokud se pamatoval, tak ekonomické výsledky za roky 2002 a 2003 nenasvědčovaly žádným ekonomickým problémům. První ekonomické problémy zjistila dozorčí rada až koncem roku 2004 a okamžitě vyzvala představenstvo, aby svolalo své jednání a za přítomnosti členů dozorčí rady řešilo tyto záležitosti. Situace se již nepodařila dořešit, neboť na společnost byla uvalena nucená správa a následně vyhlášen konkurs. Funkci compliance vykonával v prvopočátku, aniž by to věděl. Pánové jej nahlásili na Komisi pro cenné papíry, aniž by mu to sdělili. Tato funkce představovala jednak funkci koordinátora ve smyslu souladnosti právních předpisů s interními předpisy a činností společnosti. V podstatě ji vykonával pro společnost jako advokát. V době, kdy působil ve společnosti Sati, a.s., měl k SCP klientský vztah jako se společností Sati, a.s., tzn., že zastupoval SCP u soudu. Smluvní ujednání mezi SCP a Sati a.s. bylo zcela standardní, znal smluvní metodiku SCP. Vzhledem k tomu, že Sati, a.s. byla hodnocena v desítce nejlepších společností, je pravděpodobné, že zde byly nadstandardní ustanovení o předávání výpisů z účtů klientům a o datové komunikaci. Je možné, že Sati, a.s. měla, vzhledem ke svému postavení nasmlouvání, možnost doručování výpisů z účtu prostřednictvím obchodníka a toto bylo promítnuto do komisionářských smluv uzavřených s klienty. Odpovědnost za tuto věc nesl obchodník s cennými papíry. Kontrolní činnost byla prováděna jak ze strany Burzy, tak Komise pro cenné papíry, tak SCP. Kontrola probíhala tak, že se vytipoval určitý počet obchodů a ty se kontrolovaly od uzavření smlouvy až do provedení obchodu.

Protokolem o výsledku svědka dne 19. února 2010 na ÚOKFK SKPV Praha 1, Dlážděná bylo prokázáno část výpovědi svědka JUDr. I. C., který vypověděl, že zvláštní způsob vyrozumění majitele cenných papírů byl společností Sati, a.s. přiznán již v říjnu roku 1995. Nastoupil do SCP v polovině roku 1998. V té době již vybraní obchodníci, u kterých byl předpoklad o jejich serióznosti, toto oprávnění dostali. Každý z klientů si, nezávisle na svém vztahu s obchodníkem,

pokračování

mohl kdykoli požádat v SCP o stavový výpis z účtu. SCP kontrolovalo, jak jsou obecně plněna ustanovení smluvních vztahů mezi obchodníkem a SCP. Zejména do roku 2003, 2004, kdy se dostalo ve své činnosti do útlumu z důvodu nabytí účinnosti zákona o podnikání na kapitálovém trhu, bylo ve své kontrolní činnosti velmi aktivní. U Sati, a.s. proběhly, jak byl informován, dvě kontroly na přelomu let 2000 a 2001.

Vzhledem k množství obchodníků v té době nemohla být kontrola opakována častěji. Smlouvy byly v pořádku. Sati, a.s. byla považována za seriózní subjekt. Nevyskytl se jediný důvod pro zastavení probíhajících smluvních ujednání. SCP si kontrolovalo své smluvní ujednání. Nezajímalo je vypořádání obchodů apod. To kontrovala burza a komise. Na otázku jak Sati a.s. mělo SCP dokladovat, že získalo od klienta příslušný souhlas k předmětnému postupu vyrozumívání, odpověděl: „Při možné kontrole smlouvou mezi klientem a Sati.“. Na otázku, zda SCP kontrolovalo každý jednotlivý příkaz Sati, a.s. k převodu cenných papírů na účtech klientů a pokud ne, proč ne, odpověděl: „Každý příkaz určitě ne, to nikdy v žádném případě, obchodů je strašlivé množství, to nejde.“. Na otázku, zda bylo v předmětných smlouvách ujednání o tom, kdo nese odpovědnost za to, že obchodník zadá špatný příkaz SCP – tedy příkaz v rozporu s přáním klienta, odpověděl: „Obecně samozřejmě ten obchodník.

Kdyby se mě to stalo, šel bych napřed na středisko a zde mě bylo řečeno, že musím jít za obchodníkem, zcela určitě.“.

Na základě provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba je vůči žalovanému co do základu důvodná.

Nebylo sporu o tom, že mezi SCP a společností Sati, a.s., jako předkladatelem, byla dne 11. října 1995 uzavřena smlouva o podávání pokynů do SCP na technických nosičích dat, na základě které mohla Sati, a.s. dávat SCP příkazy k registraci skutečností týkajících se cenných papírů vedených v evidenci SCP nebo podávat další požadavky na služby SCP na technických nosičích prostřednictvím Burzy cenných papírů Praha a.s. Nebylo sporu ani o tom, že mezi SCP a společností Sati, a.s., jako uživatelem, byla dne 18. května 1999 uzavřena smlouva o poskytování služeb SCP na základě požadavku ve formě datových vstupních vět. V souladu s touto smlouvou poskytovalo SCP, na základě požadavků uživatele podaných ve formě datových vstupních vět, služby s tím, že rozsah těchto služeb, jakož i určený režim podávání požadavků a s tím souvisejících služeb, jsou uvedeny v provozním protokolu. Podmínky poskytování služeb podle této smlouvy se řídily „Obchodními podmínkami Střediska cenných papírů pro poskytování služeb na základě požadavků ve formě datových vstupních vět“. Nebylo rovněž sporu o tom, že na základě pokynů žalobce byl dne 12. února 2004 proveden nákup 20.000 kusů akcií ČEZ za cenu Kč 3.350.000,- a dne 17. února 2004 nákup 6.010 ks akcií ČEZ za cenu Kč 1.006.675,- a že byly zároveň společností Sati, a.s. provedeny další obchody, ke kterým neexistují písemné doklady či zvukové záznamy prokazující, že k těmto dalším obchodům dal pokyn žalobce jako komitent. Jednalo se o níže uvedené obchody: dne 14. května 2004 prodej 20.000 ks ČEZ za cenu Kč 3.460.000,-; dne 21. června 2004 prodej 6.000 ks ČEZ za cenu Kč 1.098.000,-; dne 9. září 2004 prodej 50.000 ks ČEZ za cenu Kč 11.000.000,-; dne 14. září 2004 prodej 10.000 ks ČEZ jako přímý obchod bez finančního vypořádání; dne 15. září 2004 prodej 54.000 ks ČEZ přímý obchod bez finančního vypořádání.

Vyjádřením nuceného správce ze dne 21. ledna 2005 bylo prokázáno, že žalobce vlastnil před uzavřením smlouvy se společností Sati, a.s. 113.990 ks akcií ČEZ, dvěma obchody přikoupil celkem 26.010 ks akcií ČEZ, což představuje celkovou sumu 140.000 ks akcií ČEZ. Rovněž tímto vyjádřením bylo prokázáno, že nebyly dohledány žádné pokyny (telefonické nebo písemné), které by zdůvodňovaly prodej celkem 140.000 ks akcií ČEZ z účtu komitenta.

Žalovaný svoji obranu založil na tvrzení, že pokud žalobci vznikla škoda, k jejímu vzniku došlo na základě protiprávního jednání Sati, a.s., které žalovaný nemohl v žádném případě ovlivnit. Takové jednání má za následek odpovědnost Sati, a.s. jako obchodníka s cennými papíry za škodu dle ust. § 22 odst. 3 ZCP. Odkázal znovu na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. května 2002, č.j. 29 Odo 691/2001, v němž mimo jiné dospěl k závěru, že obchodník s cennými papíry odpovídá podle § 22 odst. 3 ZCP i tehdy, jestliže dal pokyn SCP na základě neplatné komisionářské smlouvy. Odpovědnost podle uvedeného ustanovení vyplývá z toho, že dal nesprávný (neúplný nebo opožděný) příkaz k registraci bez ohledu na to, co tuto nesprávnost způsobilo.

V řízení bylo prokázáno, že mezi žalobcem, jako komitentem, a společností Sati, a.s., jako komisionářem, byla uzavřena komisionářská smlouva a že společnost Sati, a.s., v rozporu s článkem 3, odstavcem 3.1, podle něhož závazek komisionáře splnit pokyn ke koupi nebo prodeji CP vzniká okamžikem přijetí pokynu komitenta, který obsahuje náležitosti uvedené v odst. 3.4 (obligatorní náležitosti pokynu) a 3.5. (další možné náležitosti pokynu), dala příkaz a žalovaný provedl registrace převodu akcií ve dnech 19. května 2004, 23. června 2004, 10. září 2004, 14. září 2004 a 15. září 2004 týkající se 140.000 kusů akcií ČEZ. Ačkoli se žalobce a společnost Sati, a.s. v odst. 3.6. komisionářské smlouvy dohodli, že pokyny podle této smlouvy mohou být komitentem podávány a) osobně, resp. prostřednictvím k tomu zmocněné osoby (na základě plné moci), a to na standardizovaném formuláři, b) telefonicky, c) faxem, doporučenou poštou nebo d) elektronicky, v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce jedním z těchto způsobů podal komisionáři pokyny k prodeji 140.000 kusů akcií ČEZ. K prodeji předmětných akcií, na základě pokynu společnosti Sati, a.s., tak jednoznačně došlo bez pokynu žalobce jako komitenta.

Žalovaný dále tvrdil, že se žalobce a společnost Sati, a.s. v komisionářské smlouvě výslovně dohodli v článku 4, odst. 4.3., že „komisionář je na základě této smlouvy zmocněn předat komitentovi změnový výpis z jeho účtu v SCP týkající se obchodu vypořádaného jménem komisionáře na místo SCP, a to buď osobně nebo doporučujícím dopisem na adresu udanou k tomu účelu komitentem a ve stejné formě, jako to činí SCP.“ a v článku 7, odst. 7.3., že „komitent tímto zmocňuje komisionáře k disponování s CP, které jsou předmětem pokynu, a se svým účtem vedeným v SCP nebo registru CP v plném rozsahu daného pokynu.“

K tomu soud uvádí, že podle § 62 odst. 1 ZCP, ve znění do dne 30. dubna 2004, bylo SCP povinno předat majiteli účtu výpis z tohoto účtu vždy bez zbytečného odkladu poté, co provede účetní zápis ve prospěch nebo k tíži tohoto účtu (dále jen "změnový výpis"), nedohodne-li se s majitelem účtu jinak, nebo na jeho žádost (dále jen "stavový výpis") s tím, že podle odst. 2 citovaného ustanovení se výpis z účtu zasílá doporučeně na adresu majitele účtu registrovanou

ve středisku, není-li dohodnut jiný způsob předání výpisu. Dopisem žalobce ze dne 10. března 2004, kterým reagoval na dopis SCP ze dne 23. února 2004, č.j. SCP-10710/K2042-2004, bylo prokázáno, že upozornil SCP na neobdržení změnového výpisu z jeho majetkového účtu v souvislosti s realizací nákupu 26.010 kusů akcií ČEZ přes obchodníka Sati, a.s. v měsíci únoru 2004, žádal SCP o dodržování ZCP a důrazně požadoval zasílání změnových výpisů z jeho majetkového účtu doporučenou poštou na jeho adresu. Žádal o zaslání výpisu SCP okamžitě po jakékoli změně na jeho majetkovém účtu. Podacím lístkem bylo žalobcem prokázáno, že dopis ze dne 10. března 2004 zaslal SCP doporučenou poštou dne 10. března 2004 pod R 039968 514. Přes tuto výslovnou žádost žalobce o zasílání změnových výpisů v případě jakékoli změny na jeho majetkovém účtu, nezaslalo mu SCP žádný změnový výpis týkající se prodeje akcií žalobce, provedených na základě pokynů společnosti Sati, a.s. Zaslalo-li by SCP žalobci změnový výpis z jeho majetkového účtu, zohledňující prodej 20.000 kusů akcií ČZ dne 19. května 2004, na základě pokynů společnosti Sati, a.s., mohl se žalobce dozvědět o nezákonné činnosti komisionáře „včas“ a předejít tak případným prodejům jeho akcií bez jeho pokynů daných komisionáři, ke kterým došlo dne 23. června 2004, 10. září 2004, 14. září 2004 a 15. září 2004.

Žalovaný tvrdil, že provedl příkazy k registraci převodu, podané SCP obchodníkem s cennými papíry Sati, a.s. a že jednal v souladu s ust. § 23 odst. 3 ZCP, smlouvou o podávání pokynů a smlouvou o poskytování služeb, a zároveň se zněním příslušných aplikovatelných ustanovení Provozního řádu vydaného žalovaným a schváleného rozhodnutím Komise pro cenné papíry č.j. 44/16452/11/2000 ze dne 9. října 2001.

K tomu soud uvádí, podle § 23 odst. 1 ZCP obstaral-li koupi nebo prodej zaknihovaného cenného papíru obchodník s cennými papíry, byl povinen dát bez zbytečného odkladu příkaz k registraci převodu on a byl povinen SCP prokázat své oprávnění dát příkaz k registraci převodu. Podle odst. 2 citovaného ustanovení pro odpovědnost obchodníka s cennými papíry platil § 22 odst. 3. Podle odst. 3 SCP postupovalo v případě příkazu k registraci převodu podle odstavce 1 přiměřeně podle § 22 odst. 1 a 2, podle nichž nestanovil-li tento zákon jinak, dával příkaz k registraci převodu převodce i nabyvatel, a to v dohodnuté lhůtě, a pokud nebyla lhůta dohodnuta, ve lhůtě sedmi dní od uzavření smlouvy. SCP provedlo registraci bez zbytečného odkladu poté, kdy obdrželo obsahově shodné příkazy k registraci převodu od převodce i nabyvatele. Pokud příkazy k registraci převodu podle odstavce 1 nebyly obsahově shodné, SCP registraci neprovedlo a bez zbytečného odkladu příkaz k registraci převodu s uvedením důvodů vrátilo nabyvateli i převodci. Podle § 22 odst. 3 ZCP ten, kdo dal nesprávný, neúplný nebo opožděný příkaz k registraci převodu, odpovídal za škodu, která v důsledku toho vznikla.

V řízení bylo PŘ SCP z února 2004 prokázáno, že podle článku 20 (Prokázání oprávnění podatele požadavku na službu), odst. 4 písm. c) obchodník s cennými papíry, který dával SCP požadavky na služby, které mohl požadovat po SCP na základě zákona, byl povinen prokázat, že ho majitel účtu oprávnil požadovat příslušné služby (§ 23 odst. 1 ZCP), a to příslušnou smlouvou. V daném případě takovou smlouvou byla komisionářská smlouva uzavřená mezi

žalobcem a společností Sati, a.s. V řízení bylo nesporné, že obsah této komisionářské smlouvy byl SCP znám. SCP tak bylo známo, že závazek společnosti Sati, a.s. splnit pokyn k prodeji CP vzniká okamžikem přijetí pokynu komitenta obsahující obligatorní náležitosti podle článku 3 odst. 3.4., případně i odst. 3.5. Podle odst. 5 citovaného článku měl ředitel SCP upravit svým rozhodnutím podrobnosti prokazování oprávnění při podávání požadavků na služby, včetně formy a obsahu plných mocí zmocňujících k podávání požadavků na služby. Podle článku 21 odst. 1 PŘ u každého podaného požadavku na službu mělo SCP provést kontrolu podmínek pro jeho přijetí ke zpracování v SCP.

V řízení bylo rovněž prokázáno Obchodními podmínkami SCP pro poskytování služeb na základě požadavků ve formě datových vstupních vět, že podle článku 7 (Prokazování oprávnění k podání požadavku na službu) odst. 1 kontrola oprávnění požadovat služby SCP je u požadavků na služby, které uživatel podává ve formě datových vstupních vět, prováděna SCP kontrolou přístupových práv uživatele, zejména kontrolou znalosti čísla účtu, kterého se pokyn týká, jakož i kontrolou dalších zmocnění předem zapsaných majitelem účtu, emitentem nebo jinou oprávněnou osobou v evidenci SCP ve prospěch uživatele. Podle odst. 3 citovaného článku stanovilo SCP obsah kontrol podle odst. 1 a zveřejňovalo je pro jednotlivé služby jako součást požadavků na datové vstupní věty podle čl. 2 odst. 3.

V řízení bylo dále výpovědí JUDr. I. C. prokázáno, že společnosti Sati, a.s. byl v říjnu 1995 přiznán zvláštní způsob vyrozumění majitele cenných papírů. Toto oprávnění dostali obchodníci, u kterých byl předpoklad o jejich serióznosti. Přitom smlouva mezi SCP a společností Sati, a.s. o podávání pokynů do SCP na technických nosičích byla uzavřena právě v roce 1995. Žádná dřívější smlouva mezi SCP a společností Sati, a.s. tvrzena nebyla. Není tak zřejmé, jak dospělo SCP k předpokladu o serióznosti společnosti Sati, a.s. JUDr. C. rovněž vypověděl, každý z klientů si, nezávisle na svém vztahu s obchodníkem, mohl kdykoli požádat v SCP o stavový výpis z účtu. V dané věci bylo prokázáno, že žalobce požádal v březnu roku 2004 SCP o zasílání výpisů z jeho účtu, přesto mu žádný ať již změnový či stavový výpis z účtu SCP nikdy zaslán nebyl. JUDr. C. rovněž tvrdil, že SCP kontrolovalo, jak jsou obecně plněna ustanovení smluvních vztahů mezi obchodníkem a SCP a že u společnosti Sati, a.s. proběhly dvě kontroly na přelomu let 2000 a 2001. Dále vypověděl, že SCP nekontrolovalo každý příkaz, neboť to při množství obchodů nešlo.

Soud je, na základě shora uvedeného, toho názoru, že SCP neprovádělo, v souladu se svými vlastními interními předpisy, důsledně kontrolu požadavků ve formě datových vstupních vět na služby podávané společností Sati, a.s. Ačkoli byl SCP znám obsah komisionářské smlouvy uzavřené mezi žalobcem a společností Sati, a.s., přijal v rozporu s uvedenou komisionářskou smlouvou, v rozporu s rozhodnutím ředitele SCP o podmínkách pro poskytování služeb SCP na základě plné moci (a v rozporu s dalšími rozhodnutími ředitele SCP), v rozporu se smlouvou o poskytování služeb SCP na základě požadavku ve formě datových vstupních vět mezi SCP a společností Sati, a.s., a tudíž i v rozporu s provozním řádem SCP a v rozporu s obchodními podmínkami SCP, pokyny společnosti Sati, a.s. k prodeji celkem 140.000 kusů akcií ČEZ žalobce, v důsledku čehož došlo v období ode dne 19. května 2004 do dne 15. září 2004 k

prodeji těchto akcií, a to bez pokynu žalobce. Žalovaný tvrdí, že za výše uvedené skutečnosti neodpovídá, neboť odpovědnost za prodej akcií žalobce bez jeho pokynu je výhradně na straně společnosti Sati, a.s.

Není sporu o tom, že k prodeji předmětných akcií žalobce došlo v důsledku porušení povinností společnosti Sati, a.s. jako obchodníka s cennými papíry. Došlo k němu však za přispění, resp. v důsledku nečinnosti, SCP. Plnilo-li by SCP své povinnosti, plynoucí pro něho ze smluvních vztahů a z vlastních interních předpisů, nemohly by požadavky společnosti Sati, a.s. na prodej akcií žalobce, bez jeho výslovných pokynů k prodeji těchto akcií, „projít“ „systémem“ SCP a nedošlo by k realizaci těchto neoprávněných požadavků společnosti Sati, a.s. Soud proto dospěl k závěru, že shora popsané jednání SCP nemůže požívat právní ochrany. Jednání SCP, podle názoru soudu odporuje dobrým mravům a zásadám poctivého obchodního styku. Nejen obchodník s cennými papíry, nýbrž i SCP bylo povinováno vůči svým klientům jednat s odbornou péčí, která v sobě nezahrnuje pouze dodržování platných právních předpisů, ale rovněž čestné a spravedlivé jednání vůči klientům a dbaní ochrany trhu jako celku.

Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba o náhradu škody v podobě ušlého zisku je vůči žalovanému co do základu důvodná.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

V Praze dne 23. října 2014

JUDr. Zuzana Čížková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Kettnerová